

قانون حفظ نباتات

قانون حفظ نباتات مصوب ۱۳۴۶.۲.۱۲

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون سازمان حفظ نباتات وابسته به وزارت کشاورزی تشکیل می‌گردد این سازمان دارای شخصیت حقوقی است و به وسیله یک رییس به انتخاب وزیر کشاورزی اداره خواهد شد.

تبصره - انتخاب ذیحساب سازمان به عهده وزیر دارایی است.

ماده ۲ - سازمان حفظ نباتات دارای شورایی است که از اشخاص زیر تشکیل می‌شود:

۱ - وزیر کشاورزی

۲ - معاون فنی وزارت کشاورزی

۳ - معاون وزارت دارایی

۴ - معاون وزارت کشور

۵ - معاون وزارت بهداشت یا یک کارشناس به انتخاب وزیر بهداشت

۶ - رییس مؤسسه بررسی آفات و بیماری‌های گیاهی

۷ - رییس سازمان حفظ نباتات

۸ - مدیر عامل بنگاه شیمیایی و سه نفر کارشناس دفع آفات با شخصیت‌هایی که کار آنها با دفع آفات ارتباط دارد به انتخاب وزیر کشاورزی . وزیر کشاورزی و در غیاب او معاون فنی وزارت کشاورزی عهده‌دار ریاست شورا خواهد بود.

ماده ۳ - شورا جلسات ماهیانه خواهد داشت و در مواقع لزوم بر حسب دعوت وزیر کشاورزی یا تقاضای رییس سازمان جلسه فوق‌العاده تشکیل خواهد داد.

ماده ۴ - وظایف سازمان حفظ نباتات به شرح زیر است:

الف - مبارزه با آفات و بیماری‌های عمومی نباتات و آفات و بیماری‌های قرنطینه‌ای داخلی به تشخیص شورای حفظ نباتات و تصویب وزارت کشاورزی به هزینه دولت و به طور رایگان.
ب - مشارکت در امر مبارزه با آفات و بیماری‌هایی که جزو آفات عمومی نباتات منظور نشده ولی وزارت کشاورزی مبارزه با آن آفت را همگانی اعلام کند.

ج - اجرای وظایفی که طبق تبصره ماده ۶ و مواد ۷ و ۹ و بند ج و در ماده ۱۰ و مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۸ و ۲۱ این قانون به عهده سازمان حفظ نباتات محول گردیده است.

ماده ۵ - وظایف شورا:

- ۱ - تصویب برنامه کار سالانه سازمان حفظ نباتات کشور.
- ۲ - تصویب فهرست آفات و بیماری‌های عمومی نباتات و قرنطینه‌ای داخلی.
- ۳ - تصویب بودجه تفصیلی و اصلاح بودجه سازمان به میزان اعتبار مصوب.
- ۴ - بررسی گزارش‌های سازمان حفظ نباتات یا اطلاعاتی که از منابع مختلف به دست می‌آید و اظهار نظر و صدور دستورهای لازم.
- ۵ - انجام وظایفی که طبق مواد ۹ و ۱۰ و ۱۳ و ۲۱ این قانون به عهده شورا محول گردیده است.

ماده ۶ - هرگاه وزارت کشاورزی به منظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماری‌های نباتی و انباری اجرای عملیات مبارزه را به طور همگانی برای مدت معینی در مناطق ضروری تشخیص دهد مراتب را به وسایل مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید کلیه شرکت‌های تعاونی روستایی و کشاورزان و صاحبان یا مستأجرین مزارع و باغات و دارندگان محصولات کشاورزی موظف به مبارزه طبق دستورها و راهنمایی‌های فنی سازمان حفظ نباتات می‌باشند.

تبصره - سازمان حفظ نباتات موظف است نوع و ترکیب سموم و نح و مبارزه و موقع و طریقه حفاظت از مسمومیت برای انسان و دام و دستورات بهداشتی آن را در هر منطقه به وسائل مقتضی به اطلاع عموم برساند.

ماده ۷ - در اجرای ماده ۶ این قانون هرگاه کسانی وسایل و امکانات مبارزه نداشته باشند با پرداخت هزینه مبارزه به سازمان اختیار می‌دهند و سازمان مکلف است اقدام به مبارزه کند. اگر شخصی به طریق فوق عمل نکند سازمان راساً یا به وسیله شرکت‌های خصوصی دفع آفات یا اشخاص و یا به هر طریق دیگری که صلاح بداند اقدام به مبارزه نموده و هزینه تمام شده را به اضافه ده درصد آن به وسیله اجرای ثبت اسناد وصول کند.

تبصره - سازمان حفظ نباتات مجاز است در مواقع ضروری در مورد مبارزه همگانی به پیشنهاد شورای حفظ نباتات و تصویب وزیر کشاورزی با مواد و وسائل و لوازم دولتی با کشاورزان و باغداران تشریک مساعی کند.

ماده ۸ - سازمان‌های خصوصی و دولتی و مؤسسات وابسته به دولت به طور مستقیم یا غیر مستقیم به امر کشت و تهیه و نگاهداری محصولات کشاورزی مبادرت می‌کنند مکلفند در مورد مبارزه با آفات و بیماری‌های نباتی دستورات فنی سازمان حفظ نباتات را به موقع اجرا گذارند.

ماده ۹ - وزارت کشاورزی بر حسب پیشنهاد شورای حفظ نباتات مجاز است به منظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماری های نباتی کشت نباتاتی را در هر منطقه از کشور برای مدتی که ضروری بداند ممنوع یا محدود سازد . در این قبیل موارد سازمان حفظ نباتات مکلف است مراتب را سه ماه قبل از فصل کشت به وسائل مقتضی به اطلاع عموم برساند و صاحبان اشجار و زراعات موظف به اجرا هستند و همچنین سازمان حفظ نباتات مجاز است ورود و خروج محصولات کشاورزی یا متفرعات آن را از یک ناحیه به ناحیه دیگر ممنوع یا موقوف به انجام عملیات گندزدایی و نظایر آن در مزارع و کارخانجات و انبارها بکند . اشخاصی که مقررات این ماده را اجرا نکنند در مورد زراعات و اشجار آنها طبق بند ج ماده ۱۰ عمل خواهد شد و نسبت به محصولات کشاورزی و متفرعات آن عین جنس به نفع دولت ضبط می شود.

تبصره - همزمان با اعلام ممنوعیت کشت نوعی محصول وزارت کشاورزی موظف است محصول یا محصولات دیگری را که می تواند جانشین زراعت ممنوعه شود به زارعان معرفی کند.

ماده ۱۰ - در مواردی که به منظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماری های نباتی معدوم کردن محصولات کشاورزی و یا نباتات و اشجار و یا بقایای آنها به پیشنهاد شورای حفظ نباتات و تصویب وزارت کشاورزی ضروری تشخیص داده می شود به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

الف - در مورد زراعات تا ۴ برابر قیمت شخم و بذر و هزینه نگاهداری بر حسب نوع آفت و نبات مورد کشت و دوران رشد آن طبق نظر اداره کشاورزی محل خسارت تعیین و پرداخت خواهد شد.

ب - در مورد اشجار با نظر یک کمیسیون سه نفری مرکب از نماینده وزارت کشاورزی و یک نفر کارشناس که بر طبق مقررات دادگستری انتخاب می شود و صاحب اشجار یا نماینده او و در صورتی که چند نفر مشاعاً مالک اشجار باشند یک نفر به نمایندگی آنان خسارت را تعیین می کند و خسارت به میزان تعیین شده پرداخت خواهد شد.

ج - معدوم کردن بقایای زراعات و اشجار و محصولات آلوده به آفات و بیماری های نباتی از طرف کشاورزان و صاحبان مزارع و باغات با اخطار کتبی سازمان حفظ نباتات در مدت تعیین شده لازم الاجرا است.

د - هر گاه نباتی در مناطق ممنوعه کشت شده باشد معدوم کردن آن از طرف سازمان حفظ نباتات بدون پرداخت خسارت به عمل می آید.

تبصره - در صورت استنکاف کشاورزان و باغداران و صاحبان محصولات کشاورزی از اجرای این ماده مأمورین انتظامی مکلفند حداکثر در ظرف چهل و هشت ساعت از تاریخ اخطار به ذینفع نسبت به اجرای مقررات این ماده با مأمورین سازمان حفظ نباتات همکاری کنند.

ماده ۱۱ - وارد کردن بذر - پیاز - قلمه - پیوند - ریشه - میوه - نهال و تخم نباتات و به طور کلی هر گونه نبات و قسمت های نباتی به کشور مستلزم تحصیل پروانه قبلی از وزارت کشاورزی است به اشخاصی که بدون پروانه اجناس مزبور را وارد کنند اخطار می شود که حداکثر در ظرف مدت یک ماه به خارج از کشور برگردانند والا با حضور نماینده سازمان حفظ نباتات در گمرک معدوم خواهد شد.

ماده ۱۲ - نباتات و محصولات کشاورزی یا متفرعات آنها که با پروانه به یکی از مراکز گمرک وارد و در نتیجه رسیدگی معلوم شود که به علت آلودگی به آفات و بیماری های قرنطینه ای به صورت موجود قابل ترخیص نیست در صورتی که به تشخیص وزارت کشاورزی با گنزدایی بتوان آفت را از بین برد به هزینه صاحبان آن گنزدایی شده و سپس اجازه ترخیص داده خواهد شد در غیر این صورت مراتب از طرف سازمان حفظ نباتات به صاحبان آن اخطار خواهد گردید تا در مدتی که تعیین می شود آنها را از کشور خارج کنند در صورتی که صاحبان کالای مزبور پس از کشور خارج نکنند از طرف سازمان مزبور بدون پرداخت خسارت معدوم خواهد شد. در مورد هزینه های گنزدایی در صورتی که صاحب کالا تا تاریخ اعلام شده نسبت به پرداخت آن اقدام نکند کالا از طرف سازمان حفظ نباتات پس از گنزدایی به فروش رسیده و بعد از استیفاء حقوق دولت و هزینه های مربوط باقی مانده بهاء به صاحب آن داده خواهد شد.

ماده ۱۳ - سازمان حفظ نباتات مکلف است برای جلوگیری از مسمومیت انسان و دام و زنبور عسل دستورات فنی لازم وضع و با تصویب شورای حفظ نباتات آن را ضمن تنظیم دستورالعمل های جامع به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۴ - تشکیل مؤسسات و شرکت های خصوصی دفع آفات منوط به دریافت پروانه از سازمان حفظ نباتات می باشد و سازمان مزبور در این مؤسسات حق نظارت فنی خواهد داشت.

صاحبان این مؤسسات و شرکتها موظفند مقرراتی را که از طرف سازمان حفظ نباتات تدوین و توصیه می گردد اجرا کنند والا پروانه آنها لغو خواهد شد.

تبصره ۱ - مؤسسات و شرکت های دفع آفات که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده اند تابع مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره ۲ - مأمورین انتظامی مکلفند به تقاضای سازمان حفظ نباتات از ادامه فعالیت مؤسسات و شرکت‌های دفع آفات که فاقد پروانه فوق‌الذکر می‌باشند جلوگیری کنند.

اجرای این حکم در مورد مؤسسات و شرکت‌های دفع آفات که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده‌اند شش ماه پس از تاریخ تصویب این قانون خواهد بود.

ماده ۱۵ - شرکتها و مؤسسات خصوصی دفع آفات مشمول تبصره ۱ ماده ۷ اساسنامه بانک کشاورزی ایران می‌باشند.

ماده ۱۶ - وزارت کشاورزی هر سال فهرست آفات و بیماری‌های عمومی و قرنطینه‌ای موضوع بند الف ماده ۴ این قانون را پس از تصویب هیأت وزیران به وسایل مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید.

ماده ۱۷ - ورود و ساخت و تبدیل و بسته‌بندی و توزیع و صدور کلیه سموم دفع آفات و بیماری‌های نباتی و هورمون‌های نباتی و علف‌کش‌هایمحتاج اخذ پروانه از طرف وزارت کشاورزی است.

ماده ۱۸ - فروشندگان سموم دفع آفات و بیماری‌های نباتی و هورمون‌های نباتی مکلفند پروانه از سازمان حفظ نباتات اخذ و با بهایی که سازمان برای مواد مزبور تعیین می‌کند به فروش برسانند در صورت عدم رعایت مقررات این ماده طبق تبصره ۲ ماده ۱۴ نسبت به آنان رفتار خواهد شد.

تبصره - در صورتی که سموم یا هورمون‌های نباتی که به معرض فروش گذاشته می‌شود با مشخصات پروانه تطبیق نکند وزارت کشاورزی مکلف به جلوگیری از فروش و ضبط آن خواهد بود.

ماده ۱۹ - وزارت دارایی مکلف است اعتبارات سازمان حفظ نباتات را به میزان مصوب در بودجه کل کشور به اقساط چهارگانه در ابتدای هر فصل در اختیار سازمان مزبور بگذارد.

ماده ۲۰ - در صورت حمله آفات و بیماری‌های پیش‌بینی نشده که هزینه آن در بودجه منظور نگردیده نیز وزارت کشاورزی مکلف به مبارزه فوری است و دولت اعتبارات لازم را تأمین خواهد کرد.

ماده ۲۱ - در مواردی که خرید سموم و وسایل و هزینه‌های مربوط به دفع آفات فوریت داشته باشد رییس سازمان حفظ نباتات مجاز است به تشخیص شورای حفظ نباتات و تصویب وزیر کشاورزی تا مبلغ پنج میلیون ریال بدون رعایت مقررات مناقصه خریداری و مصرف کند.

ماده ۲۲ - به وزیر کشاورزی اجازه داده می شود به مأمورین مبارزه با آفات ک م ک هزینه صحرائی که مبلغ آن از میزان فوق العاده آنان تجاوز نکند بپردازد.

ماده ۲۳ - در صورتی که خساراتی ناشی از تغلل یا عدم رعایت نکات فنی شرکتها یا مؤسسات دفع آفات یا فروشندگان سموم وارد آید و شاکی به مراجع قضایی مراجعه کند مراجع قضایی مکلفند به این قبیل شکایات خارج از نوبت رسیدگی کنند.

ماده ۲۴ - آیین نامه اجرایی این قانون را وزارت کشاورزی ظرف سه ماه از تاریخ تصویب تهیه و پس از تصویب دولت به موقع اجرا می گذارد.

ماده ۲۵ - دولت مأمور اجرای این قانون می باشد.

قانون بالا مشتمل بر ۲۵ ماده و ۸ تبصره که در تاریخ روز دوشنبه ۱۵ اسفند ماه ۱۳۴۵ به تصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه دوازدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و شش شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی